

Dokument s plenarne sjednice

B9-0427/2022 }
B9-0449/2022 }
B9-0450/2022 }
B9-0451/2022 }
B9-0452/2022 }
B9-0453/2022 } RC1

5.10.2022

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 144. stavkom 5. i člankom 132. stavkom 4.
Poslovnika

koji zamjenjuje sljedeće prijedloge rezolucija:
B9-0427/2022 (The Left)
B9-0449/2022 (Verts/ALE)
B9-0450/2022 (S&D)
B9-0451/2022 (Renew)
B9-0452/2022 (PPE)
B9-0453/2022 (ECR)

o stanju ljudskih prava na Haitiju, posebno u vezi s nasiljem bandi
(2022/2856(RSP))

**Željana Zovko, Antonio López-Istúriz White, Sara Skyttedal, David
McAllister, Isabel Wiseler-Lima, Peter Pollák, Janina Ochojska, Stanislav
Polčák, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Miriam Lexmann, Tomáš
Zdechovský, Inese Vaidere, Michaela Šojdrová, Seán Kelly, Andrey**

RC\1264494HR.docx

PE737.611v01-00 }
PE737.633v01-00 }
PE737.634v01-00 }
PE737.635v01-00 }
PE737.636v01-00 }
PE737.637v01-00 } RC1

Kovatchev, David Lega, Vangelis Meimarakis, Paulo Rangel, José Manuel Fernandes, Christian Sagartz, Ivan Štefanec, Magdalena Adamowicz, Luděk Niedermayer, Stelios Kympouropoulos, Krzysztof Hetman, Michael Gahler, Vladimír Bilčík, Traian Băsescu, Lucas Fourlas
u ime Kluba zastupnika PPE-a
Pedro Marques, Andrea Cozzolino, Nacho Sánchez Amor
u ime Kluba zastupnika S&D-a
Petras Auštrevičius, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Svenja Hahn, İlhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Karen Melchior, Max Orville, Dragoš Pîslaru, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Dragoš Tudorache, Hilde Vautmans
u ime Kluba zastupnika Renew
Caroline Roose
u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a
Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Karol Karski, Adam Bielan, Assita Kanko, Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Witold Jan Waszczykowski, Patryk Jaki, Joachim Stanisław Brudziński, Beata Kempa
u ime Kluba zastupnika ECR-a
Marisa Matias
u ime Kluba zastupnika The Left
Fabio Massimo Castaldo

**Rezolucija Europskog parlamenta o stanju ljudskih prava na Haitiju, posebno u vezi s nasiljem bandi
(2022/2856(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Haitiju, posebice Rezoluciju od 20. svibnja 2021. o stanju na Haitiju¹,
- uzimajući u obzir zaključke univerzalnog periodičnog pregleda Haitija koje je Vijeće UN-a za ljudska prava usvojilo 4. srpnja 2022.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2645 (2022) od 15. srpnja 2022.,
- uzimajući u obzir izvješća Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih pitanja o Haitiju za 2022., a posebno izvješće od 23. rujna 2022. o utjecaju socijalnih nemira na humanitarnu situaciju,
- uzimajući u obzir govor koji je ministar vanjskih poslova Jean Victor Généus održao 24. rujna 2022. pred Općom skupštinom UN-a,
- uzimajući u obzir izvješće glavnog tajnika UN-a od 15. veljače 2022. upućeno Integriranom uredu UN-a na Haitiju,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima od 10. prosinca 1948.,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima od 16. prosinca 1966.,
- uzimajući u obzir Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena od 18. prosinca 1979.,
- uzimajući u obzir Američku konvenciju o ljudskim pravima od 22. studenog 1969.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta od 20. studenoga 1989. i njezina tri fakultativna protokola,
- uzimajući u obzir Temeljna načela UN-a o neovisnosti pravosuđa od 6. rujna 1985.,
- uzimajući u obzir Univerzalnu sudačku povelju od 17. studenoga 1999. i Statut iberoameričkih sudaca iz svibnja 2001.,
- uzimajući u obzir Sporazum o partnerstvu između članica Skupine afričkih, karipskih i

¹ SL C 15, 12.1.2022., str. 161.

pacifičkih zemalja s jedne strane, i Europske zajednice i njezinih država članica, s druge strane, potpisani u Cotonou 23. lipnja 2000.² (Sporazum iz Cotonoua),

- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 26. lipnja 2012. o zajedničkoj strategiji za partnerstvo EU-a i karipskih država (JOIN(2012)0018),
 - uzimajući u obzir Sporazum o gospodarskom partnerstvu između država CARIFORUM-a, s jedne strane, i Europske zajednice i njezinih država članica, s druge strane³,
 - uzimajući u obzir Ustav Republike Haitija iz 1987.,
 - uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da se humanitarna situacija na Haitiju posljednjih godina neprestano pogoršava zbog stalne nesigurnosti u zemlji; budući da su nakon ubojstva predsjednika Jovenela Moïsea u srpnju 2021. bande stekle drastično više moći, što je stvorilo sveprisutan osjećaj nesigurnosti među stanovništvom Haitija; budući da su sve veće nasilje i eskalacija kršenja ljudskih prava zahvatili 1,5 milijuna ljudi te da je iz istih razloga dodatnih 19 000 osoba interno raseljeno, a 1,1 milijun ljudi treba pomoći; budući da se ta društveno-politička i gospodarska kriza stapa s općom nesigurnošću i krizom povezanom s bandama te rezultira humanitarnom katastrofom; budući da je zabilježeno povećanje nasilnih mjeru kojima se koriste službene policijske snage;
- B. budući da je 11. rujna 2022. vlada Haitija najavila da će smanjiti subvencije za gorivo za oko 400 milijuna USD kako bi se povećali prihodi za socijalne programe, što je dovelo do povećanja nemira i udruživanja bandi koje su zauzele ključnu infrastrukturu; budući da se ta zemlja već mjesecima suočava s nestašicom benzina; budući da je pristup naftnom terminalu Varreux, gdje je koncentrirano 70 % zaliha, u rukama naoružanih bandi; budući da se gotovo 86 % električne energije proizvedene u zemlji temelji na naftnim derivatima; budući da su zbog te nestašice bolnice i zdravstvene ustanove morale smanjiti svoje aktivnosti ili čak prestati s radom;
- C. budući da na Haitiju postoji oko 200 bandi, među ostalim u Port-au-Princeu, koje kontroliraju ključne luke i ceste; budući da te bande, od kojih su neke povezane s državnim akterima i navodno su umrežene s političarima, prijete destabilizacijom vlade i raspolažu većim resursima i oružjem; budući da su neki haićanski političari i vodeći poslovni ljudi navodno davali novac i oružje bandama i drugim zločinačkim skupinama u zamjenu za suzbijanje prosvjeda protiv vlade; budući da bande koriste svoju moć i kontrolu nad teritorijem, pristupom gorivu i isporukom humanitarne pomoći, pri čemu dovode u pitanje autoritet haićanske nacionalne policije i drugih državnih institucija te

² SL L 317, 15.12.2000., str. 3.

³ SL L 289, 30.10.2008., str. 3.

otežavaju nacionalnoj policiji borbu protiv trgovine drogom i drugih kaznenih djela;

- D. budući da su se prema podacima Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava od siječnja do kraja lipnja 2022. u Port-au-Princeu dogodila 934 ubojstva, 684 osobe su ozlijedene, a 680 ih je oteto; budući da je u srpnju 2022. val nasilja bandi doveo do više od 470 ubojstava, od kojih se gotovo polovica zbilja u četvrti Cité Soleil; budući da većina žrtava nije bila izravno povezana s bandama, nego su bile mete članova bandi; budući da je zabilježeno više slučajeva grupnih silovanja žena i djevojčica, čime se potvrđuje sustavno korištenje rodno uvjetovanog nasilja; budući da su prema izvješću haitijske Nacionalne mreže za obranu ljudskih prava iz kolovoza 2022. deseci žena i djevojčica bile žrtve masovnih silovanja koje su počinile bande u Port-au-Princeu;
- E. budući da su 10. lipnja 2022. bande preuzele kontrolu nad Palačom pravde; budući da Palača pravde od 2018. uglavnom nije bila u funkciji zbog sigurnosnih rizika, čime je otežan pristup pravosuđu u zemlji; budući da su spisi s kritičnim dokazima o višestrukim masakrima koje su bande počinile od 2018. ukradeni ili uništeni te više nije moguće doći do njih;
- F. budući da vrlo nestabilna sigurnosna situacija Haitija dovodi u pitanje ključne humanitarne operacije na koje se oslanjaju ugrožene osobe; budući da je zbog potpune blokade ceste koja vodi prema južnom poluotoku, koja traje od 2021., izolirano 3,8 milijuna ljudi koji žive u departmanima južno od Port-au-Princea; budući da zbog te situacije agencije UN-a i humanitarne organizacije nisu u mogućnosti pomoći stanovništvu na tim područjima, dok UN procjenjuje da 1,1 milijun ljudi treba pomoći;
- G. budući da bande namjerno ciljaju i pljačkaju zalihe pomoći u hrani, primjerice 15. rujna 2022., kada je opljačkano skladište Svjetskog programa za hranu u Gonaïvesu, koje je sadržavalо 1400 metričkih tona hrane namijenjene prehrani gotovo 100 000 školske djece i najugroženijih obitelji; budući da su 2022. godine UN i druge nevladine organizacije izgubili zalihe u vrijednosti od najmanje 6 milijuna USD, koje su mogle pomoći više od 410 000 ljudi;
- H. budući da se prema Svjetskom programu za hranu 4,4 milijuna osoba, dakle više od trećine stanovništva Haitija, suočava s nesigurnošću opskrbe hranom, a 217 000 djece pati od umjerene do teške pothranjenosti; budući da je Haiti posebno osjetljiv na globalne šokove na tržištu hrane i goriva jer uvozi 70 % svojih žitarica; budući da se zbog ruskog rata u Ukrajini Haiti već suočava s inflacijom od 26 %, zbog čega je obiteljima teško priuštiti si hranu i druge potrepštine ili prodavati usjeve na lokalnim tržnicama;
- I. budući da su novinari posebno pogodjeni nasiljem; budući da su 11. rujna 2022. u četvrti Cité Soleil ubijena dvojica novinara, Tyson Latigue i Frantzsen Charles, nakon čega su njihova tijela spaljena;
- J. budući da, dok se stanje ljudskih prava i humanitarna situacija i dalje naglo pogoršavaju, tražitelji azila iz Haitija imaju ograničen pristup međunarodnoj zaštiti te su

suočeni s nizom kršenja ljudskih prava u zemljama domaćinima, među kojima su pritvaranje, nezakonito prisilno vraćanje i iznuda; budući da je prema podacima Međunarodne organizacije za migracije između 1. siječnja i 26. veljače 2022. godine 25 765 osoba protjerano ili deportirano natrag na Haiti iz susjednih zemalja; budući da je više nevladinih organizacija upozorilo na to da su haićanski tražitelji azila žrtve proizvoljnog pritvaranja te diskriminirajućeg i ponižavajućeg postupanja; budući da deportacija i vraćanje haićanskih migranata doprinose pogoršanju humanitarne situacije u zemlji;

- K. budući da je zbog pogoršanja sigurnosne, gospodarske i socijalne situacije haićanska vlada odlučila odgoditi početak školske godine s 5. rujna na 3. listopada 2022., pri čemu je nova školska godina i dalje neizvjesna; budući da prema podacima Fonda UN-a za djecu (UNICEF) pola milijuna djece u Port-au-Princeu navodno ne pohađa školu, dok se 1700 škola u glavnom gradu moralno zatvoriti; budući da je otprilike polovica Haićana u dobi od 15 godina i više nepismena, da je obrazovni sustav zemlje izrazito nejednak, da je kvaliteta dostupnog obrazovanja niska i da visoke naknade za obrazovanje isključuju većinu djece iz obitelji s niskim prihodima;
- L. budući da se najugroženije zajednice u zemlji suočavaju s katastrofalnim poplavama i erozijom tla uzrokovanoj intenzivnim krčenjem šuma, što dovodi do smanjenja poljoprivredne produktivnosti; budući da više od trećine stanovništva nema pristup čistoj vodi, a dvije trećine imaju ograničene ili nikakve sanitарne usluge; budući da više od polovice stanovništva živi ispod granice siromaštva i da se mnogi oslanjaju na samoopskrbnu poljoprivredu; budući da je zemlja izrazito ovisna o vanjskim prihodima; budući da je prema globalnom indeksu klimatskih rizika za 2021. Haiti među zemljama koje su najviše pogođene klimatskim opasnostima u posljednjih 20 godina;
- M. budući da sigurnosni kontekst snažno utječe na ciljeve angažmana EU-a na Haitiju, uključujući uvođenje razvojnog programa usmjerenog na održive i transformativne rezultate u područjima kao što su obrazovanje i sigurnost opskrbe hranom, kao i na napore Komisije u okviru civilne zaštite i operacija humanitarne pomoći;
- N. budući da je na Haitiju i dalje na snazi sustav „restavek”, moderni oblik ropstva; budući da u okviru tog sustava roditelji šalju djecu iz siromašnih kućanstava, uglavnom djevojčice, kako bi živjeli i radili u gradskim ili polugradskim obiteljima; budući da ta djeca kasnije mogu postati žrtvama uličnog kriminala ili trgovine u svrhu seksualnog iskorištavanja od strane zločinačkih skupina;
- O. budući da je plan UN-a za humanitarni odgovor na Haitiju, za koji je predviđeno 373 milijuna USD, financiran u iznosu od samo 14 %; budući da se prema podacima UN-a broj osoba kojima je potrebna humanitarna pomoć procjenjuje na oko 1,5 milijuna;
- P. budući da je Haiti potpisnik Sporazuma iz Cotonoua, čijim se člankom 96. utvrđuje da je poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda ključni element suradnje između afričkih, karipskih i pacifičkih zemalja i EU-a;

1. oštro osuđuje nasilje i uništavanje za koje su odgovorne bande na Haitiju te osuđuje pljačke zaliha hrane i potrepština, kao i napade na humanitarne radnike; posebno osuđuje činove nasilja počinjene u srpnju 2022. u četvrti Cité Soleil u Port-au-Princeu, kao i nasilje koje se nastavilo i kojim se građanima oduzimaju njihova temeljna prava; oštro osuđuje seksualne napade bandi na žene i djevojčice te korištenje maloljetnika u aktivnostima bandi; podsjeća da je ženama i djevojčicama potrebna posebna pozornost i pomoći kad je riječ o pristupu zdravstvenoj skrbi i zaštiti od seksualnog nasilja;
2. ističe da vlasti Haitija trebaju osigurati bolje upravljanje na svim razinama države i društva, što se odnosi i na borbu protiv korupcije; naglašava ključnu važnost funkcionalnog i vjerodostojnog pravosuđa; podsjeća da vlasti Haitija moraju riješiti temeljne uzroke nasilja bandi, među ostalim provedbom reforme pravosudnog sustava, privodenjem pravdi odgovornih osoba i održavanjem pravednih suđenja; naglašava da je utvrđivanje odgovornosti prioritet i naglašava važnost odgovarajuće potpore i pravne zaštite za žrtve kao i važnost dugotrajnog mira i stabilnosti; podržava izjavu posebne predstavnice Helen La Lime od 16. lipnja 2022. na sjednici Vijeća sigurnosti UN-a o Integriranom uredi UN-a na Haitiju, u kojoj iznosi način na koji poboljšati sigurnosno stanje;
3. poziva na to da se pristup pitanju bandi temelji na kaznenom progonu, uz bolje rješavanje problema nezakonitog oružja, zajedno s društveno-gospodarskim projektima i aktivnostima reintegracije u cilju otvaranja radnih mjeseta i stvaranja prihoda u četvrtima koje su najviše pogodjene nasiljem bandi; čvrsto ustraje u tome da vlasti Haitija moraju odgovorne osobe privesti pravdi u pravednim suđenjima i ponavlja da se pri obuzdavanju prosvjeda službenici za provedbu zakona trebaju pridržavati međunarodnih normi i standarda u pogledu upotrebe sile; podsjeća na ustavno pravo na mirno prosvjedovanje; naglašava da se vlada Haitija treba posvetiti svim mogućim dimenzijama nasilja bandi, među ostalim preko socijalnih, zdravstvenih i obrazovnih programa, poboljšanjem vodoopskrbe i sanitarnih uvjeta te naporima za pomoći u slučaju katastrofe i oporavak;
4. zahtijeva hitan prekid nasilja bandi i kriminalnih aktivnosti; poziva EU i njegove države članice da u okviru globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava poduzmu odgovarajuće mjere, uključujući zamrzavanje imovine i zabrane putovanja, protiv onih koji sudjeluju u nasilju bandi, kriminalnim aktivnostima ili povredama ljudskih prava, uključujući korupciju, ili ih podupiru;
5. ističe važnost glavnih aktera u civilnom društvu, uključujući crkve, sindikate, organizacije za mlade i ljudska prava, pokrete seljaka i žena te nevladine organizacije; poziva na ponovnu uspostavu ovlasti i legitimnosti javnih institucija, vraćanje povjerenja stanovništva, okončanje nekažnjavanja i organizaciju slobodnih i transparentnih izbora nakon dvije godine;
6. poziva sve dionike na Haitiju da pronađu trajno, vremenski ograničeno i zajednički prihvatljivo rješenje trenutačnog političkog zastoja kako bi se omogućili uključivi, mirni, slobodni, pošteni i transparentni parlamentarni i predsjednički izbori, u skladu s

priznatim međunarodnim standardima, čim to dopuste sigurnosni uvjeti i logističke pripreme; naglašava da taj proces mora predvoditi Haiti, uz potpuno i ravnopravno sudjelovanje žena, mlađih, civilnog društva i drugih relevantnih dionika, kako bi se ovlast vratila u ruke onih koje narod Haitija slobodno izabere te kako bi se obnovile demokratske institucije i uspostavile mjere za odgovor na gospodarske i društvene izazove;

7. izražava duboku zabrinutost zbog situacije haićanskih tražitelja azila u zemljama domaćinima u koje su pobegli; poziva vlasti zemalja domaćina da okončaju sva protjerivanja i deportacije na Haiti s obzirom na to da su humanitarna kriza i kriza u području ljudskih prava ondje i dalje u jeku, da Haićanima hitno omoguće pristup zaštiti bez diskriminacije te da osiguraju pravedne procjene izbjegličkog statusa u skladu s Konvencijom UN-a o statusu izbjeglica i Deklaracijom iz Cartagene o izbjeglicama;
8. poziva zemlje koje primaju tražitelje azila iz Haitija da poštuju kriterije utvrđene u međunarodnim konvencijama o azilu i vraćanju; podsjeća da je povratak na Haiti iznimno nesiguran i da će i dalje predstavljati rizik za život sve dok se sigurnosni uvjeti na Haitiju ne poboljšaju;
9. potiče Komisiju i države članice EU-a da nastave blisku suradnju s Integriranim uredom UN-a na Haitiju, UN-ovim timom na Haitiju, regionalnim organizacijama i međunarodnim finansijskim institucijama kako bi se Haitiju pomoglo da preuzme odgovornost za postizanje dugoročne stabilnosti, održivog razvoja i gospodarske samodostatnosti;
10. potiče države članice, međunarodne finansijske institucije i druge subjekte da povećaju doprinose zajedničkom fondu za sigurnosnu pomoć Haitiju kako bi se podržala koordinirana međunarodna pomoć; poziva EU i njegove države članice da osiguraju kontinuiranu izgradnju kapaciteta, tehničku potporu i obuku za nacionalna carinska tijela, tijela za nadzor granica i druga relevantna tijela;
11. hitno poziva vlasti Haitija i međunarodnu zajednicu da podrže programe usmjerene na iskorjenjivanje siromaštva i osiguravanje školovanja i pristupa socijalnim uslugama, posebno u udaljenim područjima zemlje;
12. pozdravlja činjenicu da je EU izdvojio 17 milijuna EUR za potporu najugroženijim osobama na Haitiju i u drugim karipskim zemljama; poziva Komisiju da nastavi davati prednost humanitarnoj pomoći Haitiju i da osigura da pružanje humanitarne pomoći Haitiju na učinkovit način bude povezano s njegovom razvojnom strategijom i da izravno koristi stanovništvu kojemu je potrebna;
13. ustraje u tome da bi se, s obzirom na ozbiljnu prehrambenu krizu, posebna pozornost trebala posvetiti hitnoj pomoći u hrani, pri čemu prednost treba dati kupnji lokalne hrane kako ta pomoć ne bi doprinosila nestajanju malih poljoprivrednika u zemlji i održivih lokalnih poljoprivrednih metoda;

14. zahtjeva od Komisije da sustavno osigurava djelotvorno praćenje pomoći, uključujući humanitarnu pomoć, kako bi se zajamčila njezina upotreba za konkretnе projekte za koje je namijenjena; ponavlja svoj zahtjev iz Rezolucije od 20. svibnja 2021., koji još nije proveden, da Europski revizorski sud provede reviziju i izradi izvješće o načinu na koji se sredstva EU-a troše na Haitiju; poziva na istragu o transparentnosti i učinkovitosti mreže za distribuciju pomoći;
15. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, posebnom predstavniku EU-a za ljudska prava, visokom povjereniku Ujedinjenih naroda za ljudska prava, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, Organizaciji afričkih, karipskih i pacifičkih država, njezinom Vijeću ministara i Zajedničkoj parlamentarnoj skupštini AKP-a i EU-a, institucijama CARIFORUM-a te vladama i parlamentu Haitija.